

Ministerstwo Finansów

Departament Budżetu, Majątku i Kadr Krajowej Administracji Skarbowej

Warszawa, 21 sierpnia 2023 roku

Sprawa: Dot. ZZ Celnicy PL – 66/23
Znak sprawy: DBM4.105.65.2023
Kontakt: Sekretariat DBM
tel.: +48 22 694 30 93
e-mail: sekretariat.DBM@mf.gov.pl

Sławomir Siwy
Przewodniczący
Związku Zawodowego
Celnicy PL

Odpowiedź na pismo ZZ Celnicy PL – 66/2023

Szanowny Panie Przewodniczący,

w nawiązaniu do przesłanego Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej pisma Związku Zawodowego Celnicy PL z dnia 24 lipca 2023 r. nr 66/23 dotyczącego zmiany definicji ustawowej „miejscowości pobliskiej” po dokonaniu analizy przepisów prawa w zakresie objętym powyższą korespondencją wyjaśniam, co następuje.

Definicja „miejscowości pobliskiej” zawarta jest w art. 169 ust. 2 ustawy o KAS¹, który stanowi, że miejscowością pobliską jest miejscowość, od której granic administracyjnych najkrótsza odległość drogą publiczną do granic administracyjnych miejscowości pełnienia służby nie przekracza 30 km. Powyższa definicja została wprost zaczerpnięta z nieobowiązującej już ustawy o Służbie Celnej² - art. 93 ust. 2 tej ustawy.

Obecnie podobne rozwiązanie funkcjonuje na gruncie ustawy o Straży Granicznej³, gdzie w art. 92 ust. 3 wskazano, że: miejscowością pobliską (...) jest miejscowość, od której granic administracyjnych najkrótsza odległość drogą publiczną do granic administracyjnych miejscowości pełnienia służby nie przekracza 30 km.

Na gruncie ustaw dotyczących innych służb, pojęcie to definiowane jest w różny sposób.

Ustawa o Służbie Ochrony Państwa⁴ w art. 178 ust. 4 wskazuje, że miejscowością pobliską, o której mowa w ust. 1 i 2, jest miejscowość oddalona od miejscowości, w której

¹ ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 615, z późn. zm.);

² ustawa z dnia 27 sierpnia 2008 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1799, z późn. zm.);

³ ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1080 ze zm.);

⁴ ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 66);

Krajowa Administracja
Skarbowa

tel.: +48 22 694 55 55
fax: +48 22 694 36 84
gov.pl/finanse
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

funkcjonariusz pełni służbę, nie więcej niż 100 kilometrów. Odległość jest liczona od miejsca zamieszkania do miejsca pełnienia służby najkrótszą drogą publiczną. Definicja miejscowości pobliskiej w tej ustawie została wprowadzona na potrzeby ustalenia zasad ustalania prawa do lokalu mieszkalnego.

W art. 88 ust. 4 ustawy o Policji⁵ wprowadzono natomiast odmienną definicję, wskazując, że miejscowością pobliską (...) jest miejscowość, z której czas dojazdu do miejsca pełnienia służby i z powrotem środkami publicznego transportu zbiorowego, zgodnie z rozkładem jazdy, łącznie z przesiadkami, nie przekracza w obie strony dwóch godzin, licząc od stacji (przystanku) położonej najbliżej miejsca zamieszkania do stacji (przystanku) położonej najbliżej miejsca pełnienia służby bez uwzględnienia czasu dojazdu do i od stacji (przystanku) w obrębie miejscowości, z której policjant dojeżdża, oraz miejscowości, w której wykonuje obowiązki służbowe.

Z powyższych przepisów ustawy o Policji wynika, że przedmiotowe obliczenie czasu dojazdu musi odnosić się tylko i wyłącznie do publicznych środków transportu, zatem niedopuszczalne jest obliczanie przedmiotowego czasu na podstawie przemieszczania się jakimkolwiek prywatnym środkiem transportu. Ponadto przedmiotowy czas nie może być abstrakcyjny – musi on być ściśle określony i musi wynikać z faktycznych ustaleń, w tym z możliwości dotarcia z danej miejscowości do miejsca pełnienia służby przez funkcjonariusza w korelacji z godzinami pełnionej przez niego służby.

Jak stanowi art. 244 ust. 1 ustawy o KAS funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on sam lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej. W myśl art. 244 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o KAS równoważnik, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje: funkcjonariuszom, którzy otrzymują równoważnik pieniężny, o którym mowa w art. 169 ust. 1; jeżeli dojazd do miejsca pełnienia służby jest możliwy środkami komunikacji publicznej i nie jest znacznie utrudniony. Stosownie zaś do § 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 22 lutego 2017 r. w sprawie wypłaty równoważnika z tytułu dojazdu funkcjonariuszy służby celno-skarbowej do miejsca pełnienia służby⁶ wydanego na podstawie art. 244 ust. 3 ustawy o KAS równoważnik wypłaca się w wysokości poniesionych przez funkcjonariusza i udokumentowanych kosztów dojazdu w okresie, za który funkcjonariusz ubiega się o jego wypłatę, z zastrzeżeniem § 6. W § 6 ww. rozporządzenia wskazano np. w ust. 1, że funkcjonariuszowi dojeżdżającemu do miejscowości pełnienia służby kolejną równoważnik wypłaca się w wysokości ustalonej w oparciu o cenę biletu na przejazd z miejscowości, w której funkcjonariusz zamieszkuje, do miejscowości, w której pełni służbę, oraz podróży powrotnej, w klasie drugiej pociągu osobowego, a w przypadku dojazdu pociągiem pospiesznym w klasie drugiej pociągu pospiesznego, bez względu na wysokość kosztów faktycznie poniesionych przez funkcjonariusza w związku z dojazdem. Ponadto w myśl § 8 ww. rozporządzenia przy ustalaniu wysokości równoważnika nie uwzględnia się kosztów dojazdu do stacji lub przystanku, z których funkcjonariusz dojeżdża do miejscowości pełnienia służby, oraz kosztów dojazdu z tej stacji lub przystanku do miejsca zamieszkania funkcjonariusza.

W związku z powyższym faktyczną rekompensatą dla funkcjonariusza są w takiej sytuacji koszty dojazdu pomiędzy miejscowościami. Może zdarzyć się tak, że np. przystanek czy stacja z której dojeżdża funkcjonariusz do miejscowości pełnienia służby będzie w bliskiej odległości od jego miejsca zamieszkania, przy czym może również wystąpić sytuacja odwrotna. Wskazane przez Pana Przewodniczącego w piśmie przykłady odnoszą się do indywidualnych przypadków funkcjonariuszy, zaś aktualnie obowiązujące zasady, jak wynika z dokonanej analizy wyważają interesy wielu grup funkcjonariuszy.

⁵ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2023 r. poz. 171);

⁶ (Dz. U. z 2021 r. poz. 831);

Należy również wskazać, że przyjęta w art. 169 ust. 2 ustawy o KAS definicja „miejscowości pobliskiej” jest w pewnym zakresie zbieżna z definicjami występującymi w innych formacjach mundurowych przy czym definicja „miejscowości pobliskiej” w ustawie o KAS uwzględnia specyfikę służby w Służbie Celno-Skarbowej.

Jednocześnie zauważam, że zaproponowana przez Pana Przewodniczącego zmiana w ustawie o KAS, polegająca na zmianie definicji miejscowości pobliskiej w art. 169 ust. 2, na poniższą:

„Miejscowość pobliską definiuje się jako odległość powyżej 30 km od miejsca zamieszkania funkcjonariusza do miejsca pełnienia służby, mierzone według najkrótszej odległości drogą publiczną”,

jest niekorzystna dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

Zestawiając powyższą propozycję z aktualnym brzmieniem art. 244 ust. 1 ustawy o KAS, który stanowi, że funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on sam lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej, widać wyraźnie, że zdefiniowanie miejscowości pobliskiej jako „odległość powyżej 30 km od miejsca zamieszkania funkcjonariusza do miejsca pełnienia służby, mierzone według najkrótszej odległości drogą publiczną” spowoduje, że wszyscy funkcjonariusze zamieszkujący powyżej 30 km od miejsca pełnienia służby nie otrzymają równoważnika za dojazd. Przepis art. 244 ust. 1 odnosi się bowiem do braku posiadania lokalu mieszkalnego w miejscowości pobliskiej. Taka propozycja wpłynie bezpośrednio na przepis art. 244 ust. 1 ustawy o KAS który czytać będzie trzeba jako:

Funkcjonariuszowi przysługuje równoważnik z tytułu dojazdu do miejsca pełnienia służby, jeżeli on sam lub jego małżonek nie zamieszkują lub nie posiadają lokalu mieszkalnego w miejscu pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej czyli miejscu/miejscowości/odległości powyżej 30 km od miejsca zamieszkania funkcjonariusza do miejsca pełnienia służby, mierzonej według najkrótszej odległości drogą publiczną.

W związku z przedstawioną wyżej argumentacją zaproponowana zmiana definicji nie jest zasadna.

Z wyrazami szacunku

Magdalena Hejna

Dyrektor

Departamentu Budżetu, Majątku i Kadr Krajowej Administracji Skarbowej